

У загоні "Недолі"

На початку 1942 року в Річиці було створено молодіжну організацію «Юнацтво», потім і в багатьох інших селах. Хлопці проходили політичний, ідеологічний та військовий вишкіл. Вступаючи в «Юнацтво», кожен зразу ставав воїном Української повстанської армії - звичайно, добровільно. Членом «Юнацтва» став і я. Ми знали, що «вгорі» нами керують провідники, що існують надрайони, райони, підрайони, в які входили станиці. Кожна станиця об'єднувала кілька сіл. Так, наприклад, у станицю села Річиця входило юнацтво кількох сіл - Котова, Рисвянки, Антонівки та Цицелівки, було десять ланок по три чоловіка в кожній. Приймали тих, хто мав бездоганну поведінку, «юнаком» не міг бути п'яниця, бешкетник. Одна з вимог до члена організації - знати історію рідного народу. Навчання проводив станичний вишкільний з кожною ланкою зокрема. Для безпеки існували певні правила конспірації, яких ми дотримувались у нашій повсякденній діяльності. Станичним вишкільним був і я, четвертим за рахунком, до липня - серпня 1943 року, коли «Юнацтво» перейшло в безпосереднє підпорядкування організаційної мережі ОУН. Створився відділ, яким командував «Недоля». Вояком цього відділу став і я. Перше випробування сотні - розгром німецького сторожового гарнізону, що охороняв міст через Горинь у Тучині. Міст було спалено.

Ще в другій половині 1942 року, якраз перед жнивками, повстанці спалили у Тучині будинок крейсландвірта разом з документацією на здачу зернопоставок довоколишніми селами і відправку наших молодих земляків на підневільні роботи до Німеччини. Потім було забрано з гарбарень усі шкіри, призначені для взуття німецьким солдатам на фронті. А з фабрики, що розташовувалась у приміщенні колишнього польського постерунку, повстанці забрали теплий одяг та інші вироби, що теж мали відправлятися німцями на фронт.

Пам'ятається наш напад на Тучин у січні 1944 року.

Повстанці забрали нагробовану цимцями худобу, що стояла в кошарі біля млина, а з млина — муку. Худобу роздали людям, а хліб замагазиновано як запас. У всіх цих акціях брав участь і я.

Наприкінці серпня 1943 року наш загін за участю теренових боївків ОУН визволив багато в'язнів та полонених червоноармійців з німецького гето в околиці Новоукраїнки. Тоді під час перестрілки з німцями загинули два повстанці — Верещук Микола Васильович і Токарець Федось. А сотня наша все збільшувалась, стала по суті куренем.

... Я потрапив у лабеті НКВД 19 лютого 1945 року.

27 квітня 1945 року трибунал військ НКВД у Рівненській області засудив мене спочатку до розстрілу, а потім за ст. 54-1 «а» на 20 років каторжних робіт, з конфіскацією майна. Отже, мій подальший життєвий шлях: каторга, 1956 року пересуд, повернення на рідну землю тридцятирічним лисим чоловіком.

Дмитро ЛИТВИНЧУК.
(З книги «Від Горині до Колими»).